

CONSELL DE LA ZONA 01 DEL CENTRE HISTÒRIC (Mercat del Pla i entorns).

Sessió plenària realitzada el 25 de febrer de 2020, al Centre Cívic Centre Històric de la Pl. de l'Ereta.

Assisteixen a la reunió:

Entitats:

AVV Centre Històric Lleida; AVV Jaume I; AVV Pl. Ereta; Cercle de Belles Arts; FECOLL; Escola de Pràctiques 1; AMPA Escola Pràctiques 1; Assoc. Prosec; Fundació Orfeó Lleidatà; Grup Municipal JxC; Ludoteca; Assoc. de Moros i Cristians; Grup municipal PP; Serveis Socials; Assoc. Caritat Sant Vicenç de Paül; Col·legi Arquitectes (COAC); Anti Sida Lleida; i Agrupació Ilerdenca de Pessebristes.

Persones:

Cristina Armengol; Josefina Fernández; Manel Pelay; Divina Drudis; Assumpta Costafreda; Jaume Millas; Jordi Mayora; Antoni Soliva; Marta Salla; Josep Ll. Gázquez; Bea Obis; Juan R. Castro; Toni Baró; Maite Pascual; Estela Peralta; Joan Capdevila; Elena Corona; Teresa Solans; Montserrat Rocaginé; Pedro Angás; Jordi Cipriano; Carles Ortiz; Josep Navarra; Miguel Castellà; Carme Valls; Josep Mª Carles; Xesca García; Silvia Guiu; Sònia Urbina; Asunción Besa; Mª Luisa Lanza; Mª Lluïsa Ausàs; Laureana Cervera; Jesús Bometón; Joan Fibla; Emili Llauredó; Carla Martínez; Jordi Curco; Isaac Caballero; i Anna Llobet.

Per l'administració municipal:

La regidora de Zona i presidenta del CdZ01, Montserrat Pifarré; la regidora de Participació Ciutadana i vicepresidenta del CdZ01, Elena Ferre; la tècnica de la regidoria de Participació, Esther Marcos; i el coordinador tècnic dels Consells de Zona, Francesc Mòdol.

S'inicia el plenari del Consell de la zona 01 amb la benvinguda de Montserrat Pifarré qui agraeix la presència als assistents i fa una breu reflexió sobre els reptes i transformacions a què haurà de fer front la zona 01 del Centre Històric.

A continuació, la regidora de Participació, Elena Ferre, contextualitza la reformulació que es vol fer dels Consells "atès que no han acabat de funcionar com a eina participativa". Ferre explica que no hi ha suficient personal tècnic per a convocar els Consells amb la freqüència que es voldria, raó per la qual, de moment, es mantindrà una cadència de 6 mesos entre convocatòria i convocatòria de plenari.

Quant a la voluntat que els Consells esdevinguin "participativament més efectius", la regidora Ferre fa esment a la necessitat que la Paeria proveeixi els mecanismes i mitjans que permetin vehicular amb major agilitat les peticions de la ciutadania, garantint-ne un seguiment adequat i un retorn satisfactori.

Referent a les dinàmiques internes del Consell, Ferre referma la necessitat de ser operatius i d'optimitzar el temps de voluntariat de les persones participants, raó per la qual avança que "anem cap a un model en què qui determinarà la idoneïtat dels continguts a tractar serà la gent dels propis consells, i no els tècnics i polítics municipals".

Relatiu a com es vol que funcionin els Consells, la regidora de Participació afirma que aquests no han de ser una instrument de resposta a peticions particulars, ans el contrari, han de servir per a canalitzar les aspiracions col·lectives... "Han de ser una eina de governança i no pas una bústia de demandes". En referència a quins són els canals que la ciutadania –a títol individual- té al seu abast per a fer arribar les seves propostes a la Paeria, i rebre resposta, Ferre recorda que en hi ha de prou efectives com: el 010; el 973700300; la Bústia Ciutadana; el Registre Municipal; l'aplicatiu APPUNTA; l'Oficina Municipal d'Atenció Ciutadana; el servei d'atenció personal als Centres Cívics... Eines que tot i no ser prou conegudes, poden ser de gran utilitat a l'hora de gestionar queixes i trobar solucions a problemes concrets de veïns i veïnes.

Acte seguit, previ el procediment informatiu preceptiu (durant el qual s'atenen els aclariments que demanen les persones assistents) i d'acord amb les entitats i persones que s'han acreditat, la regidora de zona, Montserrat Pifarré –dóna per constituït el Consell de la Zona 01 per al mandat municipal 2019-2023; informa que temporalment el tècnic encarregat de fer les tasques de secretaria i de dinamització del Consell serà en Cesc Mòdol; i, després de llegir el redactat del Reglament de Règim Intern del Consell en proposa l'aprovació, la qual cosa es fa amb el vot afirmatiu de totes les persones assistents.

A continuació, s'inicia el torn de preguntes i/o propostes:

Asunción Besa, grup municipal PP. Davant de la previsible arribada de la pandèmia de la COVID19 expressa la seva preocupació per la vulnerabilitat social de la gent gran que viu sola, raó per la qual pregunta quins mecanismes d'ajuda i de solidaritat s'han previst.

La regidora Montserrat Pifarré respon que si es produís un escenari de pandèmia, a banda d'una resposta hospitalària també s'activarien protocols públics de suport social a les persones vulnerables.

Antonio Soliva, Fundació Orfeó Lleidatà. Pregunta on pot trobar el document del Reglament de Règim Intern del Consell, i demana aclariments sobre quin grau de vinculació tindran -per a la Paeria- els acords que s'adoptin en Consell de Zona.

El tècnic municipal, Francesc Mòdol, puntualitza que amb la convocatòria electrònica del Plenari s'ha adjuntat còpia del Reglament de Règim Intern del Consell, però que no obstant això, l'esmentada informació, i també el Reglament de Participació Ciutadana, estan publicats en diferents espais web de l'ajuntament i en el portal Lleida participa.

Referent el dubte sobre el grau de prescripció dels acords del Consell, s'explica que tot i que legalment l'última paraula sempre ha de correspondre al govern de la Paeria, les propostes elaborades i consensuades als espais del Consell, i aprovades en assemblea Plenària, suposaran un manament polític que difícilment podrà no ser tingut en compte.

Jaume Millas, AV. Jaume I. Denuncia manca d'acció municipal, de fa molts anys, raó per la qual no s'han resolt els grans problemes dels barris de la zona 01 del Centre Històric (CH). Demana solucions per a fer front a l'abandonament que pateixen i sol·licita aclariments sobre de quina manera el Consell pot ajudar a trobar resposta a les demandes de la ciutadania resident a la zona.

Cristina Armengol, AV. i Comerciants del CH. Demana que les reunions del Grup de Dinamització Permanent i les de les comissions temàtiques del Consell s'adaptin, sempre que sigui possible, als horaris del comerç.

Manel Pelay, AV Plaça de l'Ereta. Demana concreció sobre quines qüestions concretes podran tramitar-se des del Consell de Zona, i denuncia la brutícia i la insalubritat existent a un pati de vora les escales de la Plaça de l'Ereta.

Emili Llauredó, Escola Annexa 1. Raona que l'escola és un dels pilars més importants de la comunitat, i que poden aportar molt en el seu benefici, motiu pel qual reivindica un major suport i reconeixement (Institucional i veïnal) de la tasca educativa que fan en pro del desenvolupament sociocomunitari del CH.

Referent a la situació actual de l'Annexa 1, Llauredó denuncia l'existència d'un problema de segregació escolar, que els dificulta moltíssim poder mantenir el prestigi i el nivell educatiu que han arribat a assolir en els seus 175 anys d'història, per la qual cosa demana suport de part de les administracions públiques.

Posteriorment, el representant de l'Escola Annexa 1, puntualitza que quan parla de segregació no vol dir pas "que l'escola no hagi d'acollir una representació proporcionada de tots els que vivim al barri", tanmateix, el que no pot ser és que a l'escola acabi esdevenint un punt on s'hi concentrin exclusivament infants procedents d'uns determinats orígens i/o extractes socials.

En resposta a les qüestions que s'han plantejat, la regidora Pifarré respon: 1. que hi ha la voluntat que tots els temes importants de la zona s'articulin via els espais de treball del Consell de Zona¹, respectant, això sí, els procediments que han de garantir que les propostes que hom realitzin siguin factibles tècnicament, econòmicament, i jurídicament; 2. que tret de les reunions de les assemblees plenàries que convoca la Paeria, els horaris i dies de la resta de les reunions seran determinats per les pròpies persones participants; i 3. que mostra tot el seu suport als centres educatius de la zona 01 del CH i que comparteix la valoració feta pel representant de l'escola Annexa 1 en el sentit que cal evitar situacions de segregació escolar.

Carla Martínez, veïna. Considera que hi ha qüestions que sí poden desenvolupar-se en base a la metodologia participativa que s'ha explicat, no obstant això, caldrà que simultàniament s'implementi un pla de xoc que permeti afrontar els problemes urgents que afecten a la seguretat, la convivència i el civisme.

Divina Drudis, veïna i Cercle de Belles Arts. Demana que s'arregli el carrer Llopis (entre els carrers Lluís Besa i la Palma); sobre l'esmentat lloc, denuncia que està totalment deixat i ple de brutícia; i que hi ha un tram de carrer pendent d'asfaltar.

Joan Capdevila, veí. Puntualitza que allò que s'ha dit de la deixadesa de l'entorn de les escaletes que baixen a la plaça de l'Ereta, pot fer-se extensible a molts altres llocs de la zona 01 del CH. Capdevila afirma que quan es ve de la Rambla d'Aragó, pel carrer del Bisbe, hi ha un col·lector de recollida d'aigües superficials que en realitat ha esdevingut un punt d'infecció i males olors perquè la gent l'utilitza com urinari; i que hi ha diferents llocs on hi ha persones que ocupen el terra de l'espai públic amb matalassos i altres pertinences personals.

Maria Lluïsa Ausàs, plataforma Som Veïns. Fa esment a una reunió entre Paeria i agents socials de la zona 01 en què se'ls va mostrar un informe DAFO, molt acurat, on s'analitzaven els problemes del CH i les possibles solucions. Una de les observacions que Ausàs creu rellevant d'aquest informe, té a veure amb la constatació de l'estat ànim, entre pessimista i resignat, dels principals lideratges veïnals, davant el fet que malgrat el pas dels anys els principals problemes continuen sense resoldre's.

Entre els factors que l'informe recull com a amenaces per a la dinamització sociocomunitària de la zona 01 del CH, s'esmenta l'excessiva concentració de serveis d'assistència social, aspecte aquest que malgrat generar consens entre totes les parts, inclosos els partits polítics del govern i de l'oposició, no es tradueix en una acció pràctica que els distribueixi de manera proporcionada entre el centre i altres barris de la ciutat.

Sònia Urbina, veïna i representant del Col·legi d'Arquitectes. Constata com una debilitat de la participació que no hi hagi persones novingudes que s'hagin incorporat a les dinàmiques associatives dels barris de la zona 01 i del Consell de Zona en particular.

La regidora Elena Ferre puntualitza que totes les associacions i col·lectius de persones novingudes han estat convocats a la reunió, que continuarà fent-se, i que s'intentarà treballar la seva presència, si més no en alguna de les comissions temàtiques.

¹ Comissions d'àmbit temàtic; Grup de Dinamització Permanent ; i l'Assemblea Plenària.

Responent a la petició d'activar un pla de xoc, la regidora de zona, Montserrat Pifarré, explica que un pla de xoc integral no s'improvisa, que s'ha de dissenyar de manera molt acurada contemplant tots els problemes, les variables existents, i els recursos de què es disposa, per la qual cosa, diu, posar-lo en marxa no serà una acció immediata: caldrà pensar bé com actuar i evitar cometre errors del passat.

En relació a les queixes relacionades amb l'ocupació d'espais públics i de la brutícia i manca d'higiene als carrers que se'n deriva, la regidora de zona respon que és un tema molt sensible i que s'està treballant per ajudar, acompanyar, i donar alternatives a les persones que actualment malviuen als carrers.

Quant a la posada en funcionament de les comissions de treball del Consell, les regidores Pifarré i Ferre demanen que es tingui en compte traslladar-hi les propostes i iniciatives que han anat sortint durant la reunió, així com també les valoracions de l'informe extern sobre el CH que va encarregar la Paeria.

Referent al problema de l'excessiva concentració de serveis d'assistència social a la zona, la regidora Pifarré admet que aquest és un punt feble que no ajuda pas a la normalitat dels barris de la zona, però que revertir la situació no es pot fer de manera immediata: caldrà temps i recursos.

El tècnic de participació, Cesc Mòdol, explica que el Consell de Zona disposarà d'un allotjament web on publicar i poder consultar les informacions i documents que generi, i anuncia que en poques setmanes es convocarà una reunió de treball on es parlarà de com organitzar i dinamitzar el treball de les comissions temàtiques del Consell, un espai que haurà de funcionar de manera autogestionada.

Jordi Curcó, president de l'agrupació de Pessebristes, i veí. Suggereix la possibilitat que una de les comissions del Consell de Zona tingui com a eix temàtic tot allò relacionat amb el patrimoni cultural del CH.

Relacionat amb el debat sobre la situació social de la zona 01 del CH, Curcó afirma amb rotunditat que "els veïns autòctons no són de foragitar ningú", ans el contrari, els agradaria que la gent nouvinguda no s'autoexcloués fins i tot de dinàmiques de barri inclusives com són les festes populars... Lamentablement, rebla, és la gent del barri la que se n'acaba anant –des de fa anys- a altres barris, donada la incomoditat de viure en unes circumstàncies tan adverses.

El representant veïnal prossegueix la seva abrandada al·locució afirmant "que se'ls ha acabat la solidaritat" i demana a la Paeria sentit de la realitat, atès que "si no es prenen mesures urgents d'aquí a quatre anys ja no hi haurà autòctons al barri"... Perquè "al matí fan mania molts carrers (...) la gent embruta, trenca arbres i mobiliari urbà..." i el que la gent demana és un barri endreçat i bonic.

Jordi Curcó finalitza el seu torn de paraula demanant, front l'incivisme, corresponsabilitat de part de tothom (autòctons i nouvinguts) i fa una crida a la Paeria perquè actuï amb celeritat, car el veïnat no està disposat a acceptar –solament- solucions a llarg termini.

Les regidores Montserrat Pifarré i Elena Ferre, empatitzen amb les queixes que transmeten els veïns, tanmateix, justifiquen que l'equip de govern actual ha rebut una herència molt complexa, "que entomem" amb responsabilitat "tal com és i com està", però, malgrat admetre que cal actuar ja, palesen la dificultat que hi haurà per resoldre les coses de manera immediata, màxim quan es dona la circumstància que la gent nouvinguda no està integrada al teixit associatiu i comunitari del barri.

Jordi Cipriano, veí. Argumenta que la situació és particular i excepcional, raó per la qual opina que s'haurien d'accelerar els processos de participació al Consell; en concret demana que es convoqui amb immediatesa el Grup de Dinamització Permanent, aprofitant que ja hi ha gent organitzada i activa.

En referència a treballar la inclusió social dels nouvinguts, Cipriano recorda que fins ara cap experiència veïnal ha reeixit en fer participar la gent dels col·lectius més vulnerables, raó per la qual, entén, caldria una interlocució i un suport institucional de la Paeria que promoguéssin la seva incorporació a les dinàmiques participatives de la zona 01; amb l'anterior propòsit, i amb la voluntat d'optimitzar recursos, demana que es treballi coordinadament amb els Serveis Socials de la zona. Com a reflexió final, Cipriano recomana que la Paeria comunicui millor la seva actuació a la zona 01, sobretot quant a inversió social; al seu entendre s'estan fent diverses coses aïllades, però que globalment "no es noten".

Cristina Armengol, AV. i Comerciants del CH. En referència a un comentari anterior sobre l'estat d'ànim dels lideratges veïnals, afirma que, amb cansament o sense (per la no-resolució de vells problemes) continuen treballant pels seus barris.

Josep Ll. Gázquez, Assoc. Festa de Moros i Cristians. Demana explicacions sobre el procediment de convocatòria del Plenari del Consell, atès que considera que a la reunió no hi ha prou assistència.

El tècnic de Participació, Cesc Mòdol, informa dels detalls de com s'ha fet la convocatòria des de la Paeria, i constata que el resultat assolit no sols depèn de la difusió publicitària que s'hagi fet. Mòdol fa referència a la importància que veïnatge i entitats de la zona ajudin convidant a assistir-hi als seus contactes, atès que es tracta d'una reunió pública i oberta.

Respecte la inclusió de persones nouvingudes a les dinàmiques ordinàries del Consell de Zona, Mòdol opina que no és prou realista pensar que, de bon principi, podran participar en termes d'igualtat en una assemblea plenària de Consell i en les seves estructures bàsiques de funcionament. El tècnic de Participació constata que el nostre sistema associatiu funciona en base a procediments i codis culturals diferents al d'ells i que una immersió sobtada seria contraproductiva (reunions llargues i poc operatives) i resultaria frustrant per a ambdues parts, raó per la qual aconsella treballar, prèviament, des d'un espai d'aprenentatge² on poder aprofundir en el coneixement i reconeixement mutu, la qual cosa requeriria un cert període de suport de mediació intercultural i d'acompanyament educatiu.

Mòdol apunta que la necessitat d'un espai d'inclusió i acostament a les dinàmiques del Consell podria justificar la creació d'una comissió temàtica dedicada a les problemàtiques de les persones nouvingudes.

La regidora Elena Ferre afirma que veurà quines són les possibilitats d'incorporar personal (amb perfil de mediació intercultural, dinamització sociocomunitària i educació Social) que permeti accelerar les dinàmiques participatives del Consell de Zona.

Finalitzat el torn d'intervencions, i sense cap altra qüestió a tractar, la regidora de zona agraeix l'assistència a les persones presents, demana una mica de comprensió i paciència durant aquest interval en què s'hauran de trobar solucions a problemes que venen de molt lluny, i dona per acabada la reunió.

Francesc Mòdol, coordinació tècnica dels Consells de Zona.

Lleida, 25 de febrer de 2020.

² Espai d'aprenentatge on practicar la participació (els nostres mecanismes relacionals i procedimentals), millorar les seves competències idiomàtiques, ampliar el coneixement del medi polític i cultural de la ciutat, etcètera).